

Ammatillisten vuosityöaika

Markku Perttunen OAJ

VUOSITYÖAIKA

- Vanha lainsäädäntö
 - Nuorisoasteen koulutus -> Nuorisoasteen sopimukset
 - Aikuiskoulutus -> Ammatillisten aikuiskoulutuskeskusten sopimukset
- Ammatillinen reformilainsäädäntö (1.1.2018)
 - Yksi lainsäädäntö koko ammatilliseen koulutukseen -> mitä sopimusta noudatetaan?
 - Uusi yhteinen sopimus, joka koskee kaikkia opettajia
- Opettajan muuttunut/muuttuva työnkuva

Ammatillisten oppilaitosten vuosityöaikasopimus

- Pakottavat sopimusmääräykset
- OVTES: Osio C Liite 1
- AVAINOTES: Osio C Liite 10

Käyttöönotto

- 1.8.2018, 1.1.2019, 1.8.2019, 1.1.2020 tai 1.8.2020
- Vuosityöaikasopimukseen siirtymiseen asti noudatetaan nykyisiä palvelussuhteen ehtoja
- Opinto-ohjaajat voidaan ottaa järjestelmään myöhemmin, viimeistään 1.8.2020

Käyttöönoton edellytykset ja prosessi

- Liitteen käyttöönotosta neuvoteltava paikallisesti pääsopimuksen 14 § 2 momentin mukaisesti.
 - Työnantajan päätös
 - Käyttöönotto edellyttää riittävää johdon, esimiesten ja henkilöstön perehdytystä
 - E –osiolaisten henkilökohtaisen vuosityöajan valinta 3 kk ennen siirtymistä
- Työaikasuunnittelun ja –seurannan käytänteet
 - Lomakkeet, työaikajaottelun ja käsitteiden yhtenäinen ymmärtäminen, palkanlaskentaohjelmat, työaikaseurannan tarkkuustaso ja –tekniikka, sitomaton työaika lyhytaikaisissa poissaoloissa ym.
 - Mallia 1.8.2017 alkaneiden kokeiluiden muistioista (KT:n nettisivut), muistio lähetetään KT:lle ennen siirtymistä
- Vuosityöaikakokeiluissa olevilta ilmoitus KT:lle ja OAJ:lle siirtymisestä 3 kk aikaisemmin

Vuosityöaikaan siirtyminen

- Oppilaitos siirtyy vuosityöaikaan 1.1
 - ja ottaa käyttöön kalenterivuositarkastelun (1.1-31.12)
 - TAI
 - pysyy lukuvuositarkastelussa (1.8-31.7.)
- Kummassakin tilanteessa opettajille lasketaan nykyisen työajan mukainen työaika syyslukukaudeksi (OPV-järjestelmä, kokonaistyöaika, ammatillisen aikuiskoulutuskeskuksen työaika, vuosityöaikakokeilun mukainen työaika)
- Jos oppilaitos siirtyy kalenterivuositarkasteluun, niin 1.1. alkava vuosi suunnitellaan Osio C liite 1 mukaisesti (opettajille 12 vapaajaksoa, n. 200 työpäivää jne.)
 - Ei vaadi erityistä laskentaa
- Jos oppilaitos pysyy lukuvuositarkastelussa, niin kevätlukukauden työaika lasketaan erikseen.
Tästä ohjeistusta myöhemmin

Siirtymäaika 1.8.2018 – 1.8.2020

- C-osion ja E-osion käyttö (uusi C yhteisen osan 1c §)
 - C-osio: opettajaan, joka opettaa ammatilliseen perustutkintoon, ammattitutkintoihin tai erikoisammattitutkintoihin johtavassa koulutuksessa.
 - E-osio: opettajaan, joka opettaa aikuisopiskelijoita ammattitutkintoihin tai erikoisammattitutkintoihin johtavassa koulutuksessa tai sellaisessa koulutuksessa, jonka tavoitteena ei ole tutkinnon tai sen osan suorittaminen (esim. ammatillista osaamista syventävässä tai täydentävässä koulutuksessa).
 - Jos opettaa molempia, niin sovelletaan toista ”enemmistöperiaatteella”
- C yhteisen osan
 - 1 a § voimassa 31.7.2018 → 1 c § 1.8.2018 – 31.7.2020
 - 1 b § voimassa 31.7.2020

Soveltamisala

- Uuden OVTES 2018 – 2019 C liitteen 1 määräyksiä sovelletaan ammatillisten oppilaitosten opetushenkilöstöön
 - Korvaa OVTES:n nykyiset C yhteisen osan ja liitteet 4 – 9 sekä E osion
- Rehtoreihin ja apulaisrehtoreihin ei sovelleta vuosityöaikajärjestelmää vaan uuden liitteen yhteisiä määräyksiä (samat kuin entisessä C osion yhteisessä osassa).
- Uutta liitettä ei sovelleta OVTES A 52 § 3 mom. mukaisiin yhteispäätoimisiin tuntiopettajiin.
- Musiikkialan perustutkintokoulutuksessa opettajien palvelussuhteen ehdot määräytyvät edelleen F liitteen 10 mukaan

Opettajan työaika

- Vuosityöajassa ei erotella oppitunteja ja muuta työtä, kuten opv-työaikajärjestelmässä
- Työaikaan lasketaan opetus- ja ohjaustunnit, niiden valmistelu ja jälkityöt, kokoukset, palaverit, tapaamiset, kouluttautumiset ja kaikki muut opettajalle määrättävät työtehtävät.
- Työaika määritellään vuositasolla
- Kokoaikaisen opettajan työaika on 1500 tuntia vuodessa
- Palvelussuhteen ehdot yhdenmukaistetaan eri koulutusaloilla.

Opettajan työaika

- Kokoaikaisen opettajan vuosityöaika on 1500 h/vuosi, joka jakaantuu
 - Sidottuun työaikaan
 - Määritellään työtehtävät, aika ja/tai paikka
 - Sitomattomaan työaikaan (vähintään 25 % pääsääntönä)
 - Työaika, jonka osalta opettaja itse päättää työn tekemisen ajan ja paikan
 - Määritellään työtehtävät
- Työaika voi liukua 1500–1700 tunnin välillä työnantajan direktiolla
- 1700 työtunnin ylitys edellyttää opettajan suostumusta
- Työaika jakaantuu noin 40 kalenteriviikolle
- Opettajan työaika on keskimäärin 37,5 h/vk

Opettajan työaika

- OVTES:n E osion kokoaikainen opettaja (38 h 45 min) voi halutessaan säilyttää palkkatasonsa siirtyessään vuosityöaikajärjestelmään. Vastaava oikeus on myös osa-aikaisella opettajalla, jonka työsopimuksen mukaisen tai muuten vakiintuneen palkkatason säilyttäminen edellyttää yli 1500 tunnin vuosityöaikaa.
- Tällaisen E osion opettajan henkilökohtainen vuosityöaika on palkkatason mukaisessa suhteessa korkeampi kuin vuosityöajassa olevan kokoaikaisen (1500 tuntia/vuosi) opettajan työaika.
- Opettajan keskimääräinen viikkotyöaika lasketaan opettajan henkilökohtaisesta vuosityöajasta.

Opettajan työaika

Edellyttää
sopimista

1 700 h ja yli

50 %:lla korotettu
tuntipalkka per tunti

Vaihtelu 1500-
1700 h
työnantajan
direktiolla

1 500–1 700 h

Yksinkertainen
tuntipalkka per tunti

Vuosityöaika
1 500 h

Sitomaton työaika

Aikaan ja/tai paikkaan
sidottu työaika

Sisältyy opettajan
kuukausipalkkaan

Sidottu työaika

- Aikaan ja/tai paikkaan sidottu työaika
- Sidotun työajan määrä vaihtelee opettajittain tosiasiallisen tarpeen mukaan
- Työnantaja määrittää työaikasuunnitelmassa sidotun työajan ajan ja/tai paikan, esimerkiksi:
 - Opetus ja ohjaus
 - opettajainkokoukset
 - yhteiset suunnittelu- ja kehittämispalaverit ja
 - koulutukset.

Sitomaton työaika

- Työaika, jonka osalta opettaja voi itse valita työn tekemisen ajan ja paikan
- Sitomattoman työajan määrä vaihtelee opettajittain tosiasiallisen tarpeen mukaan; pääsääntö vähintään 25 %, siirtymämääräykset 17- 43 % työajasta
- Työnantaja määrittää työtehtävät työaikasuunnitelmassa, mutta opettaja saa itse valita milloin ja missä työn tekee, voivat olla esim.:
 - Opetus- ja ohjaustyön suunnittelu
 - osa arvioinnista
 - sellainen opettajien yhteistyö, jota työnantaja ei ole edellyttänyt
- HUOM! Deadline ei tee työstä sidottua

Tehtävät, joissa ei ole sidotun tai sitomattoman määrittelyä (ns. sääntelemättömät tehtävät)

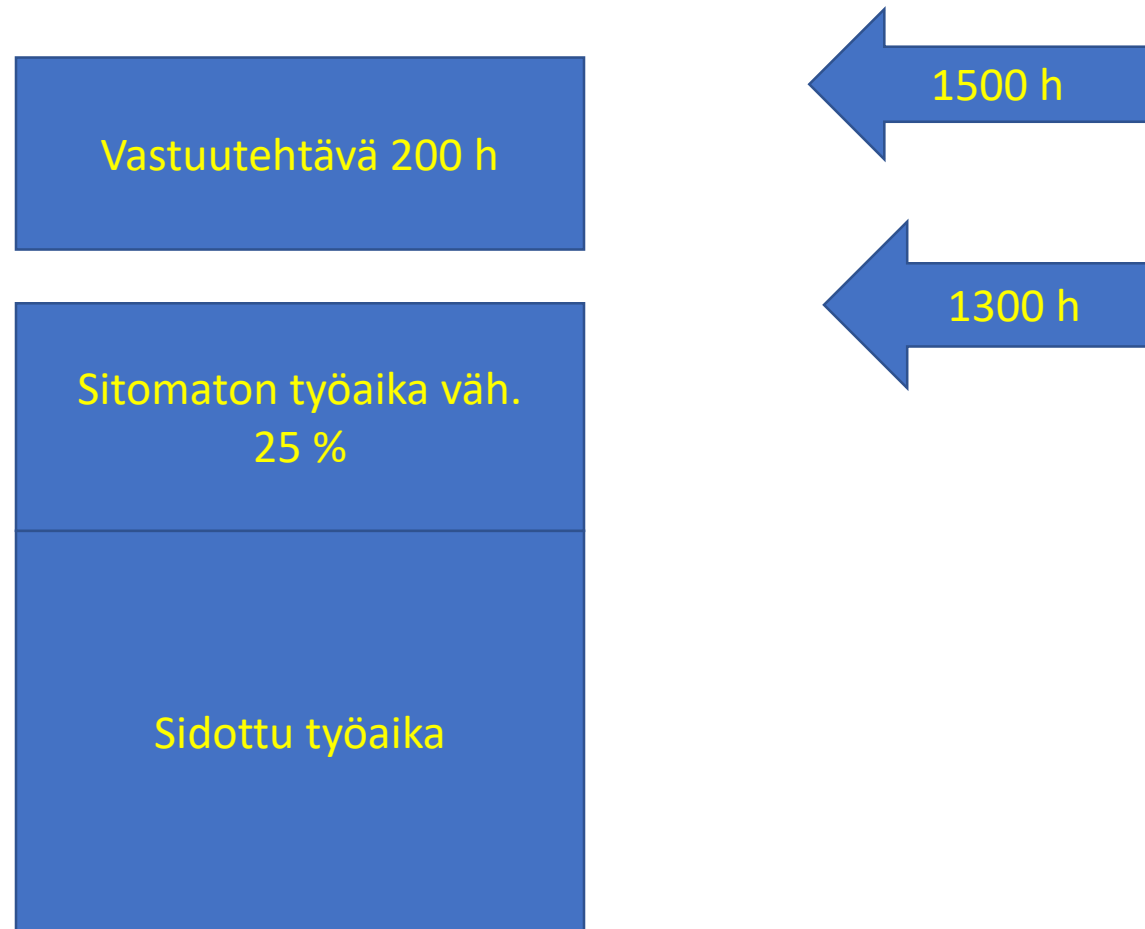
- Opettajan työaikasuunnitelmassa voi olla tehtäviä, joiden osalta määritellään vain työaika, eikä sidotun ja sitomattoman työajan osuuksia tarvitse erikseen määritellä.
- Tällaisia ns. sääntelemättömiä tehtäviä voivat olla
 - esimiestyö/tiimivastaavan tehtävät,
 - hanke- ja kehittämistyö,
 - vastuutehtävät (esim. urakointitöiden vastaava johtaja, laatuvaastaava),
 - sidosryhmäyhteistyö ja
 - oman osaamisen kehittäminen.

Esimerkki ns. sääntelemättömästä tehtävästä

- Opettajan vuosityöaika 1500 h/vuosi.
- 1. Opettajalle vahvistetaan työaikasunnitelmassa suuntautumisopintojen vastaavan tehtävään 200 tuntia vuodessa.
- Opettajan työaika jaetaan 1300 tunnin osalta sidottuun ja sitomattomaan työaikaan. 200 tunnin osalta ei tehdä jakoa sidottuun tai sitomattomaan työhön.
- 2. Opettajalle määrätään oman osaamisen kehittämiseen 100 tuntia vuodessa.
- Oman osaamisen kehittäminen sisältää kuitenkin myös sitomatonta työtä 25 %. Joten opettajan vuosityöaika 1500 tuntia jaetaan sidottuun ja sitomattomaan työhön.

Siirtymämääräys sitomattoman työajan välyksen käytöstä

- Vuosityöaikajärjestelmään siirtymisen jälkeen palkatuilla opettajilla sitomattoman työajan määrä on vähintään 25 % vuosityöajasta
- Siirtyvien opettajien sitomattoman työajan vällys on 17 - 43 % vuosityöajasta
- Opettajiin, jotka jatkavat vuosityöaikaan siirtymishetken mukaisissa viroissa tai tehtävissä, sovelletaan seuraavia sitomattoman työajan vähimmäisprosentteja niin kauan kuin he jatkavat em. viroissa tai tehtävissä

Erityismääräykset siirtyvillä opettajilla

- Sitomatonta työaikaa on vähintään 25 % lukuun ottamatta seuraavia tehtäviä:
 - Matemaattisten aineiden ja kielten opettajat: vähintään 30 %
 - Liiketalouden opettajat
 - Kirjanpidon, laskentatoimen ja taloushallinnon opettaja: vähintään 37 %
 - Ammatillisten teoria-aineiden opettaja: vähintään 34 %
 - Äidinkielen ja kauppakirjeenvaihdon/viestinnän opettaja: vähintään 43 %
 - Merenkulkualan opettajat
 - Merenkulun ja teknillisten aineiden opettaja: vähintään 30 %, työnopetuksessa vähintään 27 %
 - Navigointi- ja konevalvontaopetusta antava opettaja: vähintään 35 %
 - Kielten opettaja: vähintään 42 %
 - Muiden aineiden opettaja: vähintään 38 %
 - Huom. kokeilijat:
 - Sosiaali- ja terveysalan opettajat heti 25 %
 - Matemaattiset aineet ja kielet virkasuhteen loppuun asti 30 %

Erityismääräykset siirtyvillä aikuiskoulutuskeskusten opettajilla ja opinto-ohjaajilla

- E-osion opettaja: sitomatonta työaikaa vähintään 17 %
- Opinto-ohjaaja: ei jakoa sidottuun ja sitomattomaan työaikaan

Lukio-opetuksen antaminen

(voimassa 1.8.2018 – 31.7.2020)

- Ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoista koottua ylioppilastutkintoon valmentautuvaa opetusryhmää opettavan lukion aineenopetuksen kelpoisuuden täyttävän opettajan työaikaan lisätään sitomatonta työaikaa kertomalla opetustunnit seuraavasti :
 - Äidinkieli ja kirjallisuus, kerroin vähintään 0,85
 - Toinen kotimainen ja vieraat kielet, kerroin vähintään 0,62
 - Matemaattiset aineet, kerroin vähintään 0,56.
- Esimerkki: Yhteisten tutkinnon osien äidinkielen opettaja opettaa lukiossa 10 tuntia viikossa. Opettajan vuosityöaikajärjestelmän mukainen työaika saadaan laskemalla sidottu ja sitomaton työaika yhteen eli
 - Oppitunnit 10 + sitomaton työaika ($10 \times 0,85$) = 18,5 tuntia.

Opinto-ohjaajan palkka

- Kokoaikaisen (1500 h/vuosi) opinto-ohjaajan tehtäväkohtainen palkka on vähintään sopimuksen palkkaliitteen mukainen.
- Varsinaisen palkan käsite OVTES A 21 §:n mukaan (1500 tuntia)
- OVTES:n mukainen tehtäväkohtainen palkanlisä ja henkilökohtainen lisä säilyvät ennallaan (voimassa olevilla euroilla)
- Siirtymäkauden lisä säilyy ennallaan
- Lomarahana perustana oleva varsinainen palkka kerrotaan luvulla 0,8 (AVAINOTES 0,9).

Opinto-ohjaajan työaika

- Kokoaikaisen opinto-ohjaajan vuosityöaika on 1500 tuntia vuodessa
 - Ei erikseen määriteltyä sitomatonta työaikaa
 - Kokoaikaisen opinto-ohjaajan työaika on keskimäärin 36,25 h/viikko eli keskimäärin 7,25 h/päivä
 - Uudet vuosityöaikajärjestelmään palkatut opinto-ohjaajat
 - Lukuvuotta lyhyemmät palvelussuhteet
- Kokoaikainen opinto-ohjaaja voi halutessaan valita 1575 tunnin henkilökohtaisen vuosityöajan
 - 1500 tunnin ylitys maksetaan työajan ylityskorvauksena
 - Keskimääräinen viikkotyöaika on 37,5 h/viikko eli 7,5 h/päivä
 - Ko. määräyksiä sovelletaan siirtyviin opinto-ohjaajiin niin kauan kuin he jatkavat vuosityöaikaan siirtymishetken viroissa tai tehtävissä

Opettajan palkka

- Kokoaikaisen (1500 h) opettajan tehtäväkohtainen palkka on vähintään sopimuksen palkkaliitteen mukainen.
- Palkkataso:
 - OVTES osio C liite 4 ammatillisten aineiden opettaja + 2,5 ylituntia.
- 1500-1700 tunnin välillä palkka nousee samassa suhteessa kuin vuosityöaika
- 1700 tunnin ylittävältä osuudelta maksetaan 50 % korotettu tuntipalkka

Opettajan palkka

- Opettajan palkka I ja II kalleusluokassa ilmenee palkkaliitteestä. Palkkaliitteen peruspalkan euromäärään on laskettu mukaan palveluvuosien vaikutus palkkaan (0, 5, 8, 10, 15 tai 20 vuotta)
 - Palveluvuodet lasketaan edelleen A osion mukaisesti
 - Huom! Sote 15 vuoden lisä ja E-osio 8 vuoden lisä
- Opettajilla on neljä eri hinnoittelua
 - Soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, soveltuva korkeakoulututkinto, insinööri tai rakennusarkkitehti, soveltuva opistoaste ja soveltuva muu tutkinto tai koulutus
 - Ei enää yhteisten aineiden hinnoittelua erikseen
- Opinto-ohjaajilla on jatkossakin kaksi eri hinnoittelua
 - Ylempi korkeakoulututkinto ja muu tutkinto
- Hinnoittelutunnusten numerokoodit muuttuvat vuosityöaikaan siirryttäessä.

Opettajan palkka

- Varsinaisen palkan käsite OVTES A 21 §:n mukaan (1500 tuntia, ei työajan ylityksiä)
- OVTES:n mukainen tehtäväkohtainen palkanlisä ja henkilökohtainen lisä säilyvät ennallaan (voimassa olevilla euroilla)
 - Huom! Mahdolliset palkkausjärjestelmien uudistamiset/yhdenmukaistamiset kannattaa jättää syksyyn -18 (paikallinen järjestelyerä 1.1.2019)
- Siirtymäkauden lisä säilyy ennallaan
- Toisen opettajan tunnin hoitopalkkio on 30 % opettajan tuntipalkasta (Liite 1 § 10).
 - Ei koske opinto-ohjaajia.
- Lomarahana perustana oleva varsinainen palkka kerrotaan luvulla 0,8 (Avainta 0,9)

Esimerkki: Osa-aikainen opettaja

- Kokoaikaisen tehtävän palkka on 3 800 €/kk ja vuosityöaika 1500 tuntia
- Opettaja hoitaa virkaansa osa-aikaisesti (60 %)
- Vuosityöaika on tällöin 900 tuntia ($1500 \cdot 0,6 = 900$)
 - Vähintään 25 % sitomatonta työaikaa
- Palkka on 2 280 €/kk ($3\,800 \cdot 0,6 = 2280$)
- Palkka on samassa suhteessa alempi kuin vuosityöaika alittaa 1500 tuntia (OVTES A 42 §)

Esimerkki: Osa-aikaeläkeläinen

- Opettajan osa-aikaprosentti on tällä hetkellä 60 % OPV-työajassa
- Palkka on 2150 €/kk (perustuu eläkepäättökseen)
- Opettaja siirtyy vuosityöaikajärjestelmään 1.8.2018
- Palkka säilyy ennallaan, mutta työaikaprosentti lasketaan uudelleen vuosityöajan mukaisesta työajasta
- Uusi kokoaikaisen palkka olisi 3800 €/kk.
 - $2150/3800 = 56,58\%$ (uusi työaikaprosentti)
 - Uusi työaika on $1500 * 0,5658 = 849$ tuntia/vuosi
- Opettajan vuosityöaika on 849 tuntia, josta sitomatonta työaikaa on vähintään 25 %

Vuosityöajan 1500 h ylitys

- Kokoaikaisen opettajan vuosityöaika on 1500 tuntia ja varsinainen palkka 3800 €/kk
- Opettajalle on suunniteltu työaikasunnitelmaan 1550 tuntia
- Opettajan kuukausipalkka on tällöin 3926,70 €/kk
($1550/1500 \times 3800 = 3926,70$)
 - Esim. kun ylitys tiedetään ennen lukuvuoden alkua
- Voidaan laskea myös tuntipalkkana ($3800/125 \times 50/12 = 126,70$ €/kk, eli $3800 + 126,70 = 3926,70$ €/kk)
 - Tuntipalkan jakaja 125
 - Esim. kun ylitys määrätään kesken lukuvuoden
- Palkka on samassa suhteessa suurempi kuin vuosityöaika ylittää 1500 tuntia

Erityismääräykset

- Osioista E siirtyvät:
 - Voi valita säilyttävänsä kokeilusopimusta korkeamman palkkansa; lasketaan palkkaa vastaava henkilökohtainen vuosityöaika
- Siirtyvät OPO:t
 - Voi valita 1575 tunnin vuosityöajan; palkkatason säilyminen

Työaikas suunnitelma

- Opettajalle vahvistetaan ennen työvuoden alkua **työaikas suunnitelma**, joka sisältää opetus- ja ohjaustyön sisällön, määrän ja opettajan muut tehtävät
 - Resursointi todellisen työaikatarpeen mukaan = kaikki opettajan työtehtävät ja niihin varattu työaika
- Työnantaja vahvistaa työt päätehtävittäin (esimerkiksi opetus ja ohjaus, kehittämis- tai projektitehtävät, muut tehtävät.)
- Kullekin päätehtävälle vahvistetaan siihen käytettävä työtuntimäärä
 - Työnantaja määrittää työhön tarvittavan ajan.
 - Myös mahdollisiin luottamusmiestehtäviin varattava aika vahvistetaan työaikas suunnitelmassa
- Vahvistettua työaikaa voidaan muuttaa

Työaikasuunnitelma

- Työaikasuunnittelun tavoitteena on, että henkilöstöä on työssä oikeaan aikaan oikea määrä siten, että toiminnalliset huiput ja hiljaiset hetket on huomioitu
- Työaikasuunnitelman laadinnassa huomioitavaa
 - Tehtävänkuvaa yksityiskohtaisempi tehtävien kohdentaminen ja painopistealueet
 - Määriteltävä, mille viikoille ja miten työaika sijoitetaan
 - Varauksien suuruus työnantajan päätettävissä
- Työaikasuunnitelman muuttaminen
 - Mikäli olennaisia muutoksia
 - Työn johtamisen väline

Työaikasuunnitelman laadinnassa huomioitavaa

- Työt vahvistetaan päätehtävittäin ja niihin kuluva aika
- Työviikkoja noin 40
 - Tällöin teoreettinen viikkotyöaika on 37,5 h/vk
 - (esim. sitomaton työaika 25 %)
 - 28,1 h/vk on työnantajan määrättävissä olevaa
 - 9,4 h/vk opettajan itsensä määrättävissä olevaa (aika ja paikka)
- Sitomaton työaika ei kuitenkaan täysin rajatonta, vaan tulee noudattaa työnantajan asettamia määräaikoja ja sen mukaan määritellä oma työ
- Työn sisältö työnantajan määrättävissä

Työaikasuunnitelman muuttaminen

- Työaikasuunnitelmaa muutetaan, mikäli olennaisia muutoksia
 - Työn johtamisen väline
 - Mikäli jokin tehtävä jää kokonaan pois tai tilalle tulee uusi tehtävä
 - Uusia tehtäviä > työajan ylityskorvaus tai muun työn poistaminen
 - Toimintaolosuhteissa tapahtuu arvaamaton muutos, joka johtaa työmäärän lisääntymiseen
 - Kun tarvitaan priorisointia

Työajan seuranta

- Työaikas suunnitelman toteuttamista voidaan seurata esimerkiksi siten, että opettaja seuraa kuhunkin työtehtävään käyttämänsä todellista työaikaa.
- Opettajan esimies tarkistaa työaikas suunnitelman toteutumisen seurannan avulla säännöllisesti, esimerkiksi kuukausittain.
- Työajan seurannalla on tarkoitus huolehtia siitä, että työaikas suunnitelma vastaa todellista työaikatarvetta, eikä työaikas suunnitelma ole yli- eikä aliresursoitu.
- Työajan seurannan perusteella työaikas suunnitelmaan tehdään myös tarvittavat korjaukset.

Työajan seuranta

- Seurataan sekä sidottua että sitomatonta työaika
- Työaikasuunnitelman ja sen seurannan avulla voidaan myös antaa opettajalle palautetta esimerkiksi esimiehen ja alaisen välisissä keskusteluissa työnantajan odotuksista sekä opettajan oman työn organisoimisesta ja tehostamisesta.

Vapaaajaksot

- Aikaa, jonne työnantaja ei saa sijoittaa työaikaa
- Vapaaajaksot
 - Kesällä (2.5.-30.9.) kahdeksan viikkoa, korkeintaan kolmessa osassa
 - Muuna aikana neljä viikkoa, korkeintaan neljässä osassa
- Opinto-ohjaajat
 - Kesällä (2.5.-30.9.) viisi viikkoa, korkeintaan neljässä osassa; yhden pituus vähintään kolme viikkoa
 - Muuna aikana viisi viikkoa, enintään viidessä osassa
 - Yhden vapaaajaksoviikon siirtomahdollisuus
- Aikuiskoulutuskeskuksen sopimuksesta siirtyvät
 - Kesällä (2.5.-30.9.) kuusi viikkoa, korkeintaan neljässä osassa; yhden pituus vähintään kolme viikkoa
 - Muuna aikana neljä viikkoa, korkeintaan neljässä osassa

Vapaajakset jatkoa

- Vapaajaksojen vahvistaminen:
 - Aikavälille 1.10.-30.4. sijoittuvat viimeistään 30.9.
 - Aikavälille 2.5.-31.7. sijoittuvat viimeistään 31.3.
 - Aikavälille 1.8.-30.9. sijoittuvat viimeistään 31.5.
- Opettajan ja opinto-ohjaajan kanssa voidaan sopia vapaajaksojen sijoitusajankohdista ja jaksotuksesta toisin; ei kuitenkaan niiden määrästä

Vuosilomajärjestelmästä siirtyvä

- Jos henkilö siirtyy vuosilomajärjestelmästä tämän liitteen mukaiseen työaikajärjestelmään, hänen lomapäiviensä katsotaan kuittaantuvan siirtymisellä tämän liitteen mukaiseen työaikajärjestelmään.
- Lomapäivät kuittaantuvat vapaajaksopäivillä
 - Siirtyminen 1.8.
 - Ennen siirtymistä pidetään edellisen lomanmääräytymisvuoden (päättyy 31.3.) KVTES:n IV luvun 7 § 2 mom. mukaiset päivät, jotka tulee sijoittaa kesäaikaan (2.5. – 31.9.) sekä mahdolliset säästövapaat jne.

Työaika ja lisät

- Työajan ylitys -> 1700 h: tunnin hinta sama kuin perustyöstä
- 1700 h ylitys sovittaessa ja 50 % lisäkorvaus
- Yötyö (klo 22.00-07.00), viikonloput, arkipyhät, työpäivän ensimmäisestä sidotusta työtehtävästä kulunut vähintään kahdeksan tuntia
 - Epämukavan työajan lisä 50 % tuntipalkasta
 - Epämukavan työajan lisä maksetaan vain yhdellä perusteella

Esimerkki: Italisan maksaminen

- Opettajalla on työaikasiunnitelman mukaisesti töitä klo 8.00-10.00 ja illalla klo 15.00-18.00. Italisää maksetaan kahdelta viimeiseltä tunnilta (klo 16-18), koska on kulunut kahdeksan tuntia ensimmäisen sidotun työtehtävän alkamisesta
- Opettajalla on työaikasiunnitelman mukaisesti töitä klo 12.00-20.00. Italisää ei makseta
- Opettajalla on työaikasiunnitelman mukaisesti töitä klo 12.00-14.00 ja 18.00-23.00. Italisää maksetaan kahdelta tunnilta (20-22) ja yölisää yhdeltä tunnilta (22-23).

Osaksi lukuvuotta palkattu

Opettaja on otettu kokoaikaiseen palvelussuhteeseen 1.8.–31.12.2017. Opettajalla on 21 vapaajaksopäivää kyseisellä aikavälillä.

Kuinka monta työtuntia hänen tulee tehdä saadakseen kokoaikaisen palkan?

- Opettajalle kertyy kyseisellä aikavälillä 93 työpäivää ja lisäksi itsenäisyyspäivä osuu arkipäivälle (ma-pe). Arkipyhä ei vähennä vuosityöajassa työaika.
- Opettajalle tulee työtunteja $94 \times 7,5 = 705$ tuntia, jotka sijoitetaan 93 työpäivälle. Itsenäisyyspäivälle ei sijoiteta työaika (L388/1937).
- Jos opettajalle määrätään yli 705 tuntia, työajan ylitys maksetaan tuntijakajan 125 mukaisesti

Esimerkki: Osaksi lukuvuotta palkattu osa-aikainen opettaja

- Opettaja on palvelussuhteessa 18.12.2017-21.6.2018. Opettajalle määrätään 570 tuntia työtä. Mikä hänen osa-aikaprosenttinsa on?
- Aikavälillä on 119 arkipäivää (ma-pe, sis. arkipyhät) ja 3 viikkoa vapaajaksoja.
- Kokoaikaisen opettajan työaika kyseisellä aikavälillä olisi $119 \times 7,5 = 892,5$ tuntia. Opettajalta tarvitaan 570 tuntia työtä. Opettajan keskimääräinen päivätyöaika on $(570/119 = 4,79$ tuntia). Viikkotyöaika on keskimäärin $4,79 \times 5 = 23,95$ tuntia viikkoa
- Opettajan osa-aikaprosentti palkanmaksuun saadaan laskettua $570/892,5 = 0,63865...$ Osa-aikaprosentti pyöristetään normaalin pyöristyssäännön mukaan, eli **63,9 %**

Vapaajaksokorvaus

- Osaksi lukuvuotta palkatuille opettajille ja opinto-ohjaajalle maksetaan vapaajaksokorvausta; määräaikainen palvelussuhde
 - Korvaa nykyisen OVTES A 36 § lomapäiväkorvauksen
- Koko lukuvuoden työajaksi 1.8. – 31. 5. palkatulle (10 kuukautta) opettajalle ja opinto-ohjaajalle maksetaan noin 20 päivän palkka vapaajaksokorvauksena. Samoin kuin nykyisessä lomapäiväkorvauksessa
- Sairausvakuutuslain mukainen **päiväraha** maksetaan opettajalle **34 arkipäivältä** kesävapaajakson alusta lukien

Esimerkki: vapaajaksokorvaus

- Opettaja palkattiin ajalle 15.8.–21.12. Palvelussuhteeseen sisältyi 86 oppilaitoksen **työpäivää** (ma – pe).
- Palvelussuhteeseen sisältyi myös syyslomaa 7 vapaajakson **kalenteripäivää**.
- Vapaajaksokorvaus lasketaan seuraavasti: työpäivien lukumäärä $86 \times 0,24 = 20,64$ vapaajaksokorvauspäivää.
- Vapaajaksokorvauspäivistä vähennetään syysloman vapaajakson **kalenteripäivät** ($20,64 - 7 = 13,64$).
- Opettajalle maksetaan vapaajaksokorvausta 13,64 päivältä.
- ($13,64 \times \text{päiväpalkka}$)

- Päiväpalkan jakajana käytetään sen kuukauden kalenteripäivien lukumäärää, jolloin korvaus maksetaan
- Esimerkissä se olisi marraskuun varsinainen palkka jaettuna marraskuun kalenteripäivien määrällä (30 päivää)

Palkattoman virkavapaan vaikutus vapaajakson palkkaan (ei AVAINOTES)

- Palkaton virkavapaa lukuvuoden aikana vähentää seuraavan vapaajakson palkkaa
 - Koskee myös päätoimisia tuntiopettajia
- Määräys koskee seuraavia virkavapaita:
 - 1) Opintovapaalain (273/79) mukaiset opintovapaat
 - 2) Hoitovapaat ja harkinnanvaraiset palkattomat virkavapaat (esim. vuorotteluvapaa).
- Ensimmäiset 30 kalenteripäivää eivät vähennä vapaajakson palkkaa
 - yhdessä tai useammassa jaksossa
 - 1-2 kohtia tarkastellaan toisistaan erillään
 - poikkeus: toisen työnantajan työn hoitamiseksi myönnettyyn palkattomaan virkavapaaseen ei sovelleta 30 kalenteripäivän sääntöä

Esimerkki: virkavapaan vaikutus palkkaan

- Opettaja on toistaiseksi voimassa olevassa virkasuhteessa. Hän on ollut palkattomalla harkinnanvaraisella virkavapaalla 1.8.–31.10.
- Virkavapaaseen sisältyneiden **työpäivien** määrää tarkastellaan aikaväliltä 31.8.–31.10. (30 kalenteripäivän sääntö). Tällä aikavälillä oli 39 **työpäivää**.
- Virkavapaan ajalle on sisältynyt myös työsuunnitelmassa vahvistettua syyslomaa 7 **kalenteripäivää**.
- Työpäivien lukumäärä kerrotaan luvulla 0,24 ($39 \times 0,24 = 9,36$).
 - Vähennetään vapaajakson kalenteripäivien lukumäärä ($9,36 - 7 = 2,36$ päiväpalkkaa).
 - Opettajalta vähennetään 2,36 päivän palkka seuraavan vapaajakson palkasta.
- Esimerkissä seuraava vapaajakso on joululoma, joten joulukuun varsinainen palkka jaetaan joulukuun kalenteripäivien määrällä (31 päivää)

Esimerkki: virkavapaan vaikutus palkkaan

- Opettaja on toistaiseksi voimassa olevassa virkasuhteessa. Hän on ollut palkattomalla harkinnanvaraisella virkavapaalla 1.8.–5.3.
- Virkavapaaseen sisältyneiden **työpäivien** määrää tarkastellaan aikaväliltä 31.8.–5.3. (30 kalenteripäivän sääntö). Tällä aikavälillä oli 118 työpäivää.
- Virkavapaan ajalle on sisältynyt myös työsuunnitelmassa vahvistettua syyslomaa 7 kalenteripäivää ja joululomaa 14 kalenteripäivää, eli yhteensä **21 kalenteripäivää**.
- Työpäivien lukumäärä kerrotaan luvulla 0,24 ($118 \times 0,24 = 28,32$).
 - Vähennetään vapaajakson kalenteripäivien lukumäärä ($28,32 - 21 = 7,32$ päiväpalkkaa).
 - Opettajalta vähennetään 7,32 päivän palkka seuraavan vapaajakson palkasta.
- Esimerkissä seuraava vapaajakso on hiihtoloma, joten maaliskuun varsinainen palkka jaetaan maaliskuun kalenteripäivien määrällä (31 päivää)

Päätoimiset tuntiopettajat

- Päätoimisuuden raja 800 työtuntia vuodessa tai keskimäärin vähintään 20 työtuntia viikossa.
 - Tuntiopettaja katsotaan päätoimiseksi, jos hän opettaa keskimäärin vähintään 16 tuntia viikossa.
- Sitomattoman työajan prosentit kuten kokoaikaisilla.
- Palkka on samassa suhteessa matalampi kuin työaika on täyttä työaika lyhyempi.
- E osion osa-aikaiset opettajat -> pääsääntöisesti siirto päätoimiseksi tuntiopettajiksi

Sivutoimiset tuntiohpettajat

- Opettaa alle 16 tuntia viikossa
- Sivutoimiselle tuntiohpettajalle maksetaan vähintään palkkaliitteen mukainen tuntipalkkio pidettyjen oppituntien mukaan.
- Tuntipalkkiota määrättäessä otettava huomioon
 - opetustyön vaativuus ja vastuullisuus,
 - taidot sekä kyky ja
 - ohpettajan koulutustaso ja kelpoisuus
- Sisältää korvauksen ohpetuksen suunnittelusta ja arvioinnista
- Sopimuksessa vähimmäistuntipalkkio, josta voidaan tarvittaessa tehdä A 8 § mukaiset epäpätevyysalennukset.

Epäpätevyyssalennus

- Epäpätevyyssalennus tehdään vähimmäispalkasta (OVTES A 8 §)
 - 6 – 20 % työnantajan päätöksen mukaisesti.
- Vähennys tehdään kelpoisuusasetuksessa (986/1998) säädetyn pätevyyden puuttumisesta
 - Tutkinto
 - Pedagogiset opinnot (väh. 35 ov tai 60 op laajuinen opettajankoulutus)
 - Työkokemus (ammattiaineiden opettaja)
- Epäpätevyyssvähennys tehdään opettajan tutkinnon mukaisesta hinnoittelupalkasta, vuosisidonnaisen lisän kohdasta esim. taulukon 20 vuoden palkan kohdasta.
- Epäpätevyyssalennus voidaan tehdä myös sopimuksessa olevasta sivutoimisen tuntiopettajan vähimmäistuntipalkasta

Muut palvelussuhteen ehdot ja muuta huomioitavaa

- OVTES C liite 1
 - Luettelo A osion määräyksistä, joita noudatetaan
 - Noudatetaan soveltuvien osien KVTES:n määräyksiä
- A osioon on tehty tarvittavat vuosityöaikamääräyksiä koskevat muutokset
- C yhteisen osan
 - 1 a § voimassa 31.7.2018
 - 1 b § voimassa 31.7.2020
 - 1 c § uusi siirtymämääräyspykälä C ja E osion määräysten soveltamisesta, voimassa 1.2.2018 – 31.7.2020
- Erilliset muistiot vuosityöaikakokeilussa oleville ja E osiosta siirtyville

Siirtyminen E osiosta vuosityöaikajärjestelmään

- Erillinen neuvottelumuistio
- Kokoaikainen E osioissa → kokoaikainen vuosityöajassa
 - Viranhaltijaksi (tai toimenhaltijaksi, jos jää työsuhteiseksi)
- Osa-aikainen E osiossa → osa-aikainen vuosityöajassa
 - Päätoimiseksi tuntiopettajaksi
- Sivutoiminen tuntiopettaja E osiossa → sivutoiminen vuosityöajassa
- Huomioidaan mahdollinen työajan vakiintuminen ja työsopimuksen erityiset kirjaukset

E-osion henkilökohtainen vuosityöaika

- **Opettajan henkilökohtainen vuosityöaika lasketaan sillä hetkellä, kun oppilaitos on siirtymässä vuosityöaikakokeiluun.**
 - Laskentaa ei tehdä enää myöhemmin uudelleen!
- **Opettajan henkilökohtaisen vuosityöajan laskentaa varten tarvitaan**
 - E-osion peruspalkka (kirjapalkka, joka sisältää palveluvuosien vaikutuksen palkkaan)
 - Varsinaiseen palkkaan kuuluvat lisät, jotka siirtyvät vuosityöaikaan
 - E-osion vähimmäispalkan ylitys
 - TVA-lisä
 - Henkilökohtainen lisä
 - Syrjäseutulisä
 - Rekrytointilisä
 - Siirtymäkauden lisä
 - Henkilökohtainen palkanlisä
 - Vuosityöajan peruspalkka (kirjapalkka, joka sisältää palveluvuosien vaikutuksen palkkaan)

Esimerkki: Henkilökohtainen vuosityöaika (alle 1700 tuntia)

- Opettaja on hinnoittelussa 43004004. Opettajan nykyinen peruspalkka on 3726,85 e/kk. Vuosisidonnaisia lisiä ei ole vielä kertynyt. Peruspalkan lisäksi maksetaan 100 euroa henkilökohtaista lisää. Varsinainen palkka on 3826,85 e/kk. Opettaja on töissä II kalleusluokassa.
- **Mikä on opettajan henkilökohtainen vuosityöaika?**
- Opettaja on vuosityöajassa hinnoittelussa 41104001
- Peruspalkka vuosityöajassa on 3333,73 e/kk.
- Henkilökohtainen lisä siirtyy mukaan vuosityöaikajärjestelmään (100e)
- Varsinainen palkka vuosityöaikajärjestelmässä on 3433,73 e/kk.
- Henkilökohtainen vuosityöaika saadaan seuraavalla kaavalla:
 - $\text{Nykyinen varsinainen palkka} / \text{uusi varsinainen palkka} \times 1500 = 3826,85 / 3433,73 \times 1500 = 1671,73 \dots = \mathbf{1672 \text{ tuntia.}}$

HUOM! Tämä kaava ei toimi, jos opettajan henkilökohtainen vuosityöaika menee 1700 tunnin yli!

Esimerkki: Henkilökohtainen vuosityöaika (yli 1700 tuntia)

Mikä opettajan henkilökohtainen vuosityöaika on?

- Opettaja on hinnoittelussa 43004005, nykyinen peruspalkka on 3865,13 €/kk (sisältää 10 vuoden vuosisidonnaisen lisän)
- Peruspalkan lisäksi maksetaan 50 euroa palkanlisää työn vaativuuden perusteella ja 50 euroa siirtymäkauden lisää (yht. 100 €).
- Varsinainen palkka 3965,13 €/kk I kalleusluokassa.
- Vuosityöajassa hinnoittelutunnus 41104002, peruspalkka 3386,28 €/kk,
- Peruspalkan ylitys ja siirtymäkauden lisä siirtyvät mukaan vuosityöaikajärjestelmään.
- Varsinainen palkka vuosityöaikajärjestelmässä on 3486,28 €/kk.
- Uuden ja vanhan varsinaisen palkan erotus on 478,85 €/kk (3965,13-3486,28=478,85).

Esimerkki: Henkilökohtainen vuosityöaika (yli 1700 tuntia), jatkuu

Henkilökohtainen vuosityöaika saadaan seuraavalla laskennalla:

- Varsinaisten palkkojen erotus/(uusi varsinainen palkka/125)
- eli $478,85/(3486,28/125)*12=206,03$ tuntia lisätyötä 1-kertaisella tuntipalkalla

Tämä laskenta riittäisi, jos vuosityöaika ei menisi yli 1700 tuntiin. Laskennassa pitää huomioida 1,5-kertainen tuntipalkka.

Laskentaa jatketaan: yli 1700 tunnin menevä työaika/1,5, eli $6,03/1,5=4,02$ t lisätyötä

- Henkilökohtainen vuosityöaika on $1700+4,02=1704,02$ tuntia vuodessa.

Huomattavaa

- Määriteltävä käsitteet tarkkaan
 - Kyseessä on merkittävä lähestymistavan muutos opettajan työaikaan
- Työaikasuunnitelman ja seurannan merkitys !!!
 - Järjestelmä ei toimi, jos näitä ei saada kuntoon
- Oleellista erittäin perusteellinen kouluttaminen ennen järjestelmän käyttöönottoa; opettajat, luottamusmiehet, pääluottamusmiehet, esimiehet
 - Kaikilla osapuolilla oltava mahdollisimman samanlainen näkemys periaatteista

Kysymyksiä, vastauksia

- Miten muuttaa vuositason riippuvuutta?
 - Ei mitenkään; entinen määrä opetuksen keskeytysaikoja; sijoitus voi muuttua
- Miten muuttaa päivä/viikkotason riippuvuutta?
 - Ei mitenkään; oppilaitokselle on mentävä, jos työaikas suunnitelmassa on määrättyjä työtehtäviä, ei muuten
- Mikä on oleellisin muutos?
 - Siirrytään oppituntien laskemisesta työtuntien laskemiseen; kaikki työtehtävät tehdään näkyviksi ja palkanmaksun perusteeksi
- Mikä on oleellista?
 - Opettaja tekee täsmälleen sen työmäärän, joka tehtävään resursoidaan työaikas suunnitelmassa

Markku Perttunen

- P. 020 748 9632
- Sähköposti: markku.perttunen@oaj.fi